

HRVATSKA RIJEČ

Pretprijet: na tromjesec 3 Krune.
na po godine 6 Kruna.
Pojedini broj stoji 6 para.

Izlazi sriedom i subotom

Oglasi, priobćena pisma, za-
tvale itd. tiskaju se po 30 para peti redak,
ostalo ili po pogodbi.

Dosta je!

Protivnici hrvatske riječi, hrvatskog naroda, hrvatskog djelovanja i hrvatskog napredka veselili su se, jer su već mislili da je naša Riječ za uvijek ugušena.

Već su bili počeli da šire gnjusne svoje mreže klevete, zavisti i zlobe; već su uprli bili sve svoje sile da otupe i pučanstvu svaki osjećaj poštenja i plemenitosti; već su računali, da su postigli svoj cilj, te da će ljudi dobra glasa i neokaljanog značaja bez obrane pustiti neka klevetnici vuku u blato pravo poštenje, pravo dobro nastojanje, prave građanske kreposti; već su zlobnici mislili da su smutili dušu naroda našega i da će se ta poštena narodna duša odvratiti od svakog dobra i napredka, pa pustiti da slobodno zavlada zloća, kleveta, pohlepnost, nepoštenje.

Ali koji su tako mislili prevarili su se!

Čist obraz, neokaljan poštenje, izkušane ljubav domovine, pravi rad za napredak neda se uništiti. To su uresi duše, koji se ne mogu ni oblatiti ni uništiti.

Pučanstvo je u svojoj ogromnoj većini pošteno i želi napredak, te štine i ljubi sve, što je čisto i nesebično.

Pučanstvo zna za što se sebičnjaci dižu, za što klevetu, za što im nije ničije poštenje sveto.

Vrieme je izbora i svak zna, da se tada iz svojih skovišta dođu svakovrsni nečisti interesi, a oni, koji su tim interesima prodali svoju dušu, služe se svakim orudjem da bi mogli dočepati se onoga što u mirno doba i svojim radom ne mogu nikako polučiti.

Ovi sebičnjaci, kojima nije ništa sveto, nastoje predočiti za sebe neupućene zavaravanjem, klevetanjem, uništavanjem svega, što je u istinu, čisto i pošteno.

Ali mi ćemo sebičnjacim i klevetnicim otupiti oružje njihove zloće, a svim poštenjaciim koji ljube svoj narod i napredak svoje otadžbine, dokazati ćemo, da se moraju daleko držati od klevetnika, koji su i do sada pokazali, da im nije stalo ni do naroda ni do obćeg dobra, nego samo do sebe i svojih ličnih interesa.

Svi ljudi dobre volje, svi oni koji štine poštenje, svi oni koji ljube obći napredak i za obći napredak rade, svi oni koji su pripravni žrtvovati se za narod i otadžbinu, svi oni koji se vesele dobrim djelima svoga bližnjega, svi poštenti, u jednu riječ, dovuknuti će tada složno sebičnjacima: Dosta je! Poznamo vas i vaša diela! Dosta je!

Kandidatura D.ra A. Dulibića.

U izbornom srezu Šibenika, kojemu pripadaju političke obćine Šibenik, Skradin, Zlarin, Vodice i Tiesno, iznesena je od predstavništva tih obćina kandidatura D.ra Ante Dulibića pri nastajnim obćin izborima na Carevinsko Vieće.

Ta kandidatura iznesena je za to, što su predstavništva obćina bila uvjereni da tim imenom mogu i moraju izći pred birače, da je to ime onog, oko kojega će se jedno skupiti sve, što je u izbornom srezu prodahnuto pravim rodoljubljem, svak, kojega pri ovim izborima ne vodi kakav drugotni, sebični cilj.

Proti toj kandidaturi ustali su, kako je bilo i predviđeti, stari nezadovoljnici, kojima je samo do toga, da se po što po to opet dočepaju položaja, s kojega bi i nadalje po starom svom zanatu gnjavili i sramotili hrvatski narod Šibenika i njegove okolice. Njihova su rovanjena odveć razumljiva. Njih vodi u svemu samo pohlepnost, ambicija, samozhivstvo, želja za pašovanjem, oni hoće da ko što u svemu tako i pri ovim izborima povrle svoju držovitost, pridruženje svakome smuljtvicu.

Jesu li to pak valjani razlozi, radi kojih se njihova protivnost kandidaturi Dr. Dulibića

daje opravdati, o tome neka sudi javnost, koja vrlo dobro poznaje i te stare nezadovoljnike i D.ra Dulibića i koja najbolje shvaća, da sva ta njihova protivnost izbija uvijek prigodom izbora, svaki put kad god oni misle, da bi mogli svojim zlobnim rovanjenjem uspjeli u svojim niskim nakanama.

U tu svrhu našli su i sada shodnim, da se opet posluže starim zahrgajim oružjem klevetanja i ocrnjivanja i za to od njeko doba izdavaju svoj „Glas“, o kojemu se može najbolje reći, da je vjerno zrcalo njihove duše. U tom listu, pravom klevetali, čitaoe ne nalazi ništa do ogavnih posvaka, niskih potvora, ludih izmišljotina, kojima oni hoće da zaveću koga. Ali, jalov im je trud! Njih već svak vrlo dobro pozna, a tko ih slušačiji nije još dobro upoznao, upoznaje ih evo sada po načinu njihova pisanja.

Od takovih ljudi nije ni moguće zahtjevati da bi pri ovim izborima poduprli jednog Dr. Dulibića, dapače D.ra Dulibiću moralo bi se snužiti, kad bi mu oni svoje glasove poklonili.

Kandidaturi D.ra Dulibića obradovao se je već cijeli izborni srez i ona je sjegurna. Drugičije nije moglo da bude. Ime D.ra Dulibića samo je po sebi najbolji jamac pobjede. Narodna voja i ovog će se puta svojim najboljim i najjačim dielom za njega odlučiti.

A to je sasvitu naravno. Dr. Dulibić ostao je kao javni i privatni čovjek uvijek onaj isti uzor značaja, radlišnosti, zauzetosti i iskrenog hrvatskog otačbenštva.

To mu svi poštenti širom pokrajine i van nje priznaju. Nitko se još nije usudio da mu predbaci išta, što bi bilo prikorno. On se pokazao svugdje i u svenim čestit; pripravan, da učini sve, što je god mogao za svakoga, koji se njemu obratio; odriješiti i odvažan u obrani svake pošene stvari, a strogi i odlučan, u odbijanju i žigosanju svega, što je igda počitalo i počilo iz osobnih hira, iz nizke samo-volje, iz nepravice. On je uvijek raditi i radi za dobro naroda i svoga mjesta.

Samo radi toga i ni za što drugo stari nezadovoljnici rovale protiv njega. Oni znadu, da je Dr. Dulibić svojim radom i svojim poštenjem pribavio sebi obće poštovanje, a to njima smeta, silno smeta.

Drugičije se sva današnja rovanjena proti njegovoj kandidaturi ne daju nikako protumačiti.

U kolovozu g. 1904. hrvatski izborni odbor u Šibeniku izdaje proglaš za Šibenčana kojim preporučuje biračima D.ra Dulibića. U tom proglašu rečeno je, da će Dr. Dulibiću biti uvijek pred očima boljitak Šibenika, da će se najbolje poznavati sve njegove potrebe, da će se on najživlje i najžudnije zauzimati za njegov razvitak i da će biti u mogućnosti, da kao zastupnik u Beču i u Zadru za svoj rodni grad najvećma poradi. U tom proglašu stoji još, da je barjak D.ra Dulibića hrvatski, da mu je misao vodilja hrvatska, i da će za tu misao složno sa svim sinovima jedne domovine vojevati uztrajno i junački dok god bude mogao. Ona da je D.ra Dulibića pri izborima na carevinsko Vieće počastilo svojim povjerenjem pet građana, te je sa 1218 glasova izabran zastupnikom za Beč. Za pokrajinski sabor u Zadru izabran je, pak, jednodušno, bez protukandidata.

U dragom proglašu iste godine i istog mjeseca od istog izbornog odbora stoji, da je Dr. Dulibić oduševljen pobornik hrvatske misli, prijatelj pučki, čovjek čelična značaja, ozbiljan, radišan, za svako narodno dobro zauzetan, učen pravnik, izgledan sudac, svjestan Hrvat.

Ona se, pri njegovu izboru, naglasivalo, da je to po sriedi obraz svih naših bez razlike, narodna stvar i narodni ponos, pa interes samog Šibenika.

Što je Dr. Dulibić učinio, a da se i danas ne može jednako o njemu reći? Da, može se reći, dapače danas o njemu se može reći još više, jer se je on kao zastupnik pokazao na svom mjestu, čitav čovjek, bezprimjerno radišan, a k tome uvijek svoj.

Da će on i unapred biti takav jamci svakome njegovu dosadašnje nastojanje i ponašanje. Pred ovakim čovjekom nemoćna je i pre-slaba protivnost starih zalupanih nezadovolj-

ka, nemoćno je oružje žučljivih pamfleta i uličarskih libela; istina, očita istina neda se nadviknući glasom zlobe i mržnje.

Proti D.ra Dulibiću mogu biti jedino samoživci, podlaci, ništarije, nenavidnici, ali pošten čovjek i svjestan Hrvat nikada.

A pošto smo više nego uvjereni, da su birači u ogromnoj svojoj većini poštenti ljudi i svjestni Hrvati, to smo također više nego uvjereni, da će oni pri nastajnim izborima podati svoj glas za D.ra Antu Dulibića i tim još jednom posvjedočiti, da im je samo do pobjede poštenja i hrvatsva.

Tko su „Kremenjaci“.

U zadnje doba pokazali su „kremenjaci“ najočitije tko su i što su. Njihov nevoljni „Glas Šibenskog kremenjaka“ prikazuje ih u podpunu silici. Tu oni izkalkuju sve što misle, sve što osjećaju, potvrđuju za čim teže. Kod njih nema nikakvog načeta, nikakve plemenite misli, koja bi ih vodila. Vodi ih samo pusta strast, želja, da se opet nametnu narodu, pa da toj želji udovolje, da u svojoj namjeri uspiju, oni se po običaju lačaju svakog sredstva, ne mareći jesu li ta sredstva pogubna za hrvatsvo, za dobar glas Šibenika, ne osvrćući se ni najmanje na to, da tim ponižaju svoje rodno mjesto, da tim izazivlju bezrazložnu borbu, u kojoj će opet sjajno pokleći. Njima je samo do pekljanje, do nemira, do izazivanja sukoba, jer misle, da bi samo na taj način mogli što-god sebi koristiti.

Svjestan narod upoznao je te njihove misli, pa kako ih je već za preklanjskih obćinskih izbora osudio, tako će tu osudu ponoviti i potvrditi i pri nastajnim izborima na Carevinsko Vieće.

Pred ove izbore oni su opet pomolili glavu, jer misle, da će u mtežu štogod ipak uloviti. Njima sve dobro dolazi, svako i najmanje zlo, koje se pojavi, oni hoće da navrate u svoju korist. Jednici, živakaju tako od slučaj do slučaja, a najpreča im je briga dokazati, da im još žive u srcu stara mržnja proti poštenim i stara želja za pašalukom.

Kremenjaci nisu nikakva stranka. Njih jednako nezadovoljnici, a njima na čelu obitelj Ijadica, prihvatili to ime, pa se njim bane i razmeće, da koga k sebi pribave. Starim obćinim lažima, izvrtačenjem, ocrnjavanjem i zavaravanjem oni zavadjaju pojedince, ali opet ti zavedeni ne mogu se ni iz daleka snjima uzporediti, jer su stari nezadovoljnici uprav nenadkrjivji u prkosu, u klevetanju, u sijanju razdora i u svakoj hibi. Oni su u tome pravi kremenjaci. Za inač pristali bi sutra uz ma-koga, samo da što postignu. Deveta je njima narod, narodna budućnost, a najdevetija pak dično hrvatsko ime. Ti nazovi kremenjaci pokazali su već u više prigoda, da im je samo do svog hatora i da bi za svoju korist, za svoje ciljeve bili kadri žrtvovati, obružiti sve, što je inače svakom Hrvatju najsvetije.

Sve im je nuzredno, nevrjedno, ništeno, samo je to za njih napoglavitiije, da opet zajednu na obćinske stolice, da opet zavladaju gradom i obćinom, jer im je već dodijelo ne biti na tim stolicama, jer misle da bi samo na njima mogli opet učvrstiti svoju silu, svoju samovolju, pa raditi i gospodariti, kao što su radili i gospodarili u ona prošla vremena, koja ostadoše u Šibeniku i u cijeloj obćini u najboljoj uspomeni. Posljedice njihove ondašnje sile i njihovih ondašnjih grieha trpi još i danas nevoljni puk, još se od njihovih udaraica nije dobro oporavio, a oni bi lijeli da mu opet na vrat zajednu, da ga opet iscrpe, pognjave i ponize.

I za to se oni uzvrpolje i uzjogune svaki put pred bilo koje izbore, a kad nema izbora onda stoji povećeni, ne raće ništa i nije moguće postići da bi sudjelovali u ikojoj dobroj i pametnoj stvari, da bi se za ista zauzeli. Oni su u obće za to nesposobni. Ipak hoće da pokažu svud i tizda svoju držovitost, onu držovitost, koja se najbolje zrcali u riečima jednog od Ijadčića. Taj je rekao: „Ako bi obitelj Ijadica bila hrvatska bio bi i Šibenik hrvatski, ako bi bila srbska bio bi i Šibenik

srbski, ako bi bila talijanska, bio bi i Šibenik talijanski“.

Na ovakav način govoriti i na ovakav način ponizivati, robskim prikazivati svoje rodno mjesto, svoje obćinare može samo zlobni silnik, kojemu već ništa nije sveto.

Svi naporiti tih Ijadčića, kako je već svakome poznato, ida jedino za tim; da brata Dr. Vieu podignu na bilo koju stolicu, da mu stvore položaj, jer im je na čeret, jer i sami znadu, da je za njih nedično imati brata, koji je dvanaest godina u Pragu obijao sveučilište, koji ništa ne radi i koji nema nikakve budućnosti.

Cijela se njihova borba svadja na to, što ta familija hoće opet gospodstva, hoće opet obćinu u svojim rukama, hoće D.ra Vieu vidjeti ili zastupnikom ili načelnikom ili još bolje i zastupnikom i načelnikom, u jednu riječ hoće po što po to, da se opet nametne i da opet nastanu za nju oni „lepi prošli dani, kad je neograničeno gospodovao u gradu i u obćini i kad se nitko nije smio usuditi, da joj ište prigovori.“

Ona su doba već davno prošla i ne vraćaju se više, a voditi pak borbu u ime svoje koristi, u ime želje za gospodovanjem znači već unapred izgubiti bitku. Narod ne ide nikada u borbu da jednome ili jednoj familiji bude dobro, on ide u borbu kad zna, da će od te borbe bit dobro samo dielom narodu.

To uvjedi i mnogi od zavedenih, koji se broje među kremenjake; pa uprav za to ni oni isti ne mogu nikako da; se za tog svog Dr. Vieu odriševe, jer vide i sami, da njemu nije do njih ni do iteg drugog, već do toga kako bi gospodar postao ili deputat ili potčetašt ili čak obće.

On bi to htio postati, htio bi, da ga kremenjaci spase, a sam pak ništa ne radi, jer njemu nije do toga, da se iztakne svojim radom, svojim zaslugama; pa da po tome postane viđen i cijenjen u narodu. Komodna je njegova politika, koju on može tjerati samo uz zavedenja, ali koja kod pametnih i rodoljubnih obćinara ne vriedi ni pišljiva bobu.

A kad se za ovakova čovjeka tko zagrijava, kad k tome još radi njega piše one polde potvore i one puste laži, kojima vrvi „Glas Šibenskog kremenjaka“, kad se radi njega, iz njegova kola, svadaju i klevetu napoštenije i najštetnije osobe u mjestu, kad se ne stedi ničije poštenje, kad se sve izvrće i hibmno podmeće ljudima svega i svašta, onda je to znak, da u tom kolu vlada najveća opakost i da su tu već izgubili svaki pojam stida i ljudskog dostojanstva.

I ovi će nezadovoljnici uvijek kod svake zgode i unapred mutiti, trovati narod, jer nisu za drugo sposobni; oni će i nadalje tražiti da siju razdor, jer znadu da kraj složna naroda nema njima već nigdje mjesta; oni će i nadalje sve poduzimati, da svojim željama udovolje, da do gospodstva opet dođu i da D.ra Vieu iznesu kakogod na površinu. Za to ih treba opet isto onako sjajno na izborima utuči, ko što su bili utučeni na preklanjanskim obćinim izborima, treba ih utuči toliko, da već nigda ne pomole glavni i da se već nigda ne usude izići svojim žaleom, da boćkaju i truju bilo koga. Treba im još jednom svečano dokazati, da je njihovoj sili u Šibeniku za uvijek odzvonilo.

Stari, prkosni nezadovoljnici nalaze se dakle i pri ovim nastajnim izborima s jedne strane, a s druge strane svi oni, koji iskreno žele i hoće Šibeniku dobro, koji rade za njegov napredak, za njegov razvitak. A pošto je medj ovima jedan od prvih Dr. Ante Dulibić, da je to će svi ti za nj i glasovati, uvjereni, da za to se zaslužio i da tim izpunjuju samo rodoljubnu dužnost. Na taj način bit će opet srušene državite namjere nezadovoljnika, da dodju do vlasti. — Njihova vlad značija bi za narod nove muke, nove patnje, novo upropašćenje.

Kako su obćinom upravljali Ijadčići.

Na njeko pojave u zadnje doba mi se ne čudimo. Znadem za što se što radi i za što se piše. Ne čudimo se, za što se narod poziva na bunu i za što se slažu oni, koji su sve do jučer

bili najljući neprijatelji. Tomu se svemu ne čudimo, jer sloga u dobru ne može biti nego između dobrih, a sloga u zlu ne može biti nego između zlih i jednakih.

Imali smo utrppljivost pročitati sve što se zadnjih dana napisalo i turilo u javnosti proti današnjoj obnovljenoj občinskoj Upravi, proti zastupniku D.ru Dulibiću i proti drugima. I razumili smo za što se sve to pisalo.

Preko prostačkih uvjeda i psovaka preći ćemo dostojnim prezimom. Psovke i uvjrede ne upotrebljava ni najgori prostak ako je pošten. U pomankanju dokaza psuju i vrijeđaju samo krivci i zločinci, jer misle da će se tim opravdati.

Dok se dakle na psovke ne ćemo obazirati, osvrnut ćemo se najprije na upravljanje občinskom imovinom i to najprvo, kako su sa istom upravljali ljadičići, oni koji su se usudili taknuti u taj osinjak. Za tim ćemo razvieseliti i sve ostalo.

Ljadičići kažu da je njihova obitelj gospodarila Šibenikom po njihovom starodavnom pravu i da to mora opet biti, kad god budu oni htjeli. To njihovo hvalisanje je koliko glupo toliko i uvredljivo za sve ostale građane, ali ipak je toliko istinito da možemo bivšu občinsku upravu nazvati ljadičićevom. Ono malo ljudi koji su bili s njima u upravi i ne brojimo, jer su svi bili ili nemoćni proti samovolji ili njihovim drugovi.

Obitelj ljadičica upravljala je dakle obćinom, a navasitno občinskom blagajnom za dugi niz godina.

Kako je zaradala? Evo. Potrošila je kroz sve te godine iz godine u godinu cijeli dohodak občinski. A to znači da je svake godine potrošila preko 200 hiljada kruna.

Osim toga ta obitelj ljadičica napravila je obćini sljedeće dugove, koje narod plaća i mora izplatiti:

1. Boden-Creditu u Beču mora da isplati kroz 50 godina	Kruna 331.200,00
2. Vjeresijskoj Banki u Zagrebu kroz isto toliko godina	" 552.000,00
3. Poljodjelskoj Zakladi u Zadru	" 12.000,00
4. Oskudičnoj Zakladi u Zadru	" 61.400,00
5. Inchostru u Šibeniku	" 35.872,91
ukupno	Kruna 992.472,91

Osim toga kroz zadnjih 30 godina, obćina je izplatila po njima učinjenih drugih dugova i kamata preko 200.000 Kruna.

Dakle uprava ljadičica kroz trideset godina potrošila je sve obćinske prirezne i još napravila je narodu na ledja dug od jednog miliona i dvjestotine hiljada kruna.

Što su oni za silni taj novac narodu dobra učinili?

To se ne zna, a svak zna, da su ljadičići ostavili sva sela i grad u najžalostnijem stanju. Sve je i svukud je bilo zanemareno i zapušteno, kao nigdje drugdje u Dalmaciji.

I ovi ljudi imaju obraza pozivati ovaj narod, koga su svojom razsipnošću skoro upropastili bila, da ih opet podigne sebi na ledja i na teret i da ih bira u obćinsku upravu i za zastupnike.

Neko naš narod, hvata Bogu, vidi i ima još razuma, pak će birati one koji zaslužuju, a rušiti će — kako je i do sada rušio — sve one, koji se usude upravljati njegovim narodnim imetkom kako su upravljali ljadičići.

Ovoliko za danas.

Izborne dōkonice.

„Kremenjački Glas“ u prvom svom broju veli: „Izlazimo da pitamo onu gospodu: Jesu li naši krvavi trudi za to zar da Petar ili Pašal napuni njima svoj tobolac? Jesu li naši krvavi trudi za to, da ih vi razspijete? Jeste li došli i željeli doći na upravu obćine za to zar, da našu muku i naš znoj, što kao prerez občinski krvav kaplje u občinsku blagajnu posugnete kao suve i žedne spuige?“

Na ova pitanja teško zabrinute kremenjačke gospode odgovaramo u posebnom članku na drugom mjestu i poručujemo im, da će, ako samo žele, čuti još dosta toga, jer imamo odakle iznositi na viljeće sve njihove puste zasluge, za dobro obćine i naroda. — Ajte, samo da se ne započnu „knjige otvoriti, u ki će sve proširiti!“

Tko je Neko Marinković? Do sad zanj nije nitko znao, a sad ga za svak, jer je ništa manje nego odgovorni urednik „Glasu Šibenskog Kremenjaka“. Mora da je čovo taj gospodar Neko, jer on prihvati da odgovara za ono, što ni jedan Antonije Strazičić nije htio da primi u svoj list.

Glavica je Štor Nikica, a k tomu junak, da mu para nema, jer mora da mu je barem žedne kremenjački.

Kroz vrijeme proglašenja izbornih lista kremenjački agenti bili su pravnim mukama, a sve im kriv D.r Vice, koji prošutirao dobro izborni zakon, tako da nije razumio, kad treba prikazati prijavu za postignuće prepisa tih lista. Sjetilo se kasno, pa ne mogao dobiti što želio. Medjutim su agenti takodjer svoje pregledanje obavili tako temeljito, da će im od stotine prikazanih prigovora biti valjana samo polovica, jer ona druga polovica sve su sama imena već upisanih birača. Upozorujemo na to njihove gospre, jer će ih agenti biti prevarili za njihove pristojbe.

„Guba u torial“. Kremenjaei jadičkaju „kao ko im je ovih dana iz obora utekla jedna beštija i da ne znaju, je li im utekao pulastar ili staro kezmne. Već da im je ta beštija gubava.“ Kad smo vidili da ovako tuže smililo nam se, pa smo htjeli beštiju vratiti u tor, ali u tom traženju doznali smo da se tu radi o čovjeku i da kremenjaci zovu svoje pristae beštijam.

Onaj o kojemu se oni tuže, govori, da je on otišao iz kremenjačkog obora, jer se uvjerio da je tamo mladane sve gubavo, i da se nada da će još na vrijeme zdrave razstaviti od gubavih — kremenjaci bi rekli — beštija.

U ostalom po gradu njeke misle, da bi ona beštija mogla biti isti D.r Vice, jer za je okrenuo ledja i odmjerio od lakat kremenjacima.

Žalostno je i nije uprednjački da kremenjačke vodje i njihov Glas zove svoje pristae beštijam a svoju stranku oborom. To se još nije vidilo. Ali koga vodi Marinković i Comp, nemože, izvan krsta, ni biti bogme bolji od beštije. Zao nam je, ali je ipak istinito.

Živio, Živio, Živio „budući naš zastupnik, pučki sin, D.r Vice ljadičica“. Ovako se čita na oglasima po gradu. A tko je to napisao; tko to više; tko to želi; tko za to radi? Familija ljadičica. Zašto? Nu, to svak zna.

Trzaji.

Zadnji trzaji crne družbe iznose na površinu sve blato njezine duše, njezinog djelovanja u prošlosti. To su ljudi bez domovine, bez poštenja, bez stida. Sveto im nije ništa, a osobito ljudje poštenje, jer poštenja sami nisu nikad imali. Dobra nisu nikomu učinili, za svoju korist Šibenik bi prodati u 24 sata 24 puta.

Ustaju takovi bezsravnici koji bi i Varošku Gospu okrali, a nazivlju poštene ljude lupezima. Oni znadu, da je sve laž i izmišljotina, ali to ih ne smeta da kleveću. Nesreće, drže da je narod tako glup, da će i on proglasiti lupezu poštenim, a pošteni čovjeka lupezim. Nego, ta igra malo traje, jer su u laži kratke noge.

Svak u Šibeniku i vani zna za poštenje D.ra Dulibića i D.ra Krstelja. Trebao je jedan Niko Marinković, jedan činovnik i njima služna družba da im i to zanieću. U poslna gdje su D.r Dulibić i D.r Krstelj poštivotno radili i pribavili obćini korist, oni izvrću ne bi li kogod povjervovao da su se okoristili.

U pitanju baraka svak zna da se je D.r Krstelj zauzeo, da je obćina dobila imprezu, da je radnja ostala u mjestu i da je obćina na projektnoj radnji dobila deset po sto. Za to obćina nije uložila ni novčića i ne odgovara za nikakvu štetu. Uz to se je nastojalo izvedenjem radnje zadovoljiti vojničku želju ne bi li obćina dobila i gradnju novih kaserama. I dok su neke druge obćine od takih posala imale ogromne štete, obćina je Šibenska imala samo korist. Eto, za to se je D.r Krstelj za onoga državnoga činovnika pretvorio od najpoštenijeg čovjeka u prostoga lupeza. To svak u Šibeniku zna, svak može da se obavesti na obćini, samo tobože ne zna „kremenjački odbor“, koji bi možda volio da radnju imaju ljudi iz vani ili oni njihovi ljudi koji su stekli neprocjenjivih zasluga upravom klancionice, baratanjem kukuruza, petrolija itd. itd.

Na sličan način „kremenjački Glas“ bunca da se ne zna gdje je 55 hiljada kruna. Neka znade taj poštenjak da na obćini pod sadašnjom upravom nije falilo nikad ni 55 novčića, a kan o hatooliko hiljada. Neka znade da sadašnja uprava nije plaćala svoje dugove, nego one koje je obćini i narodu napravio Mijo ljadičica i njegovi prijatelji. Isplatu tih dugova sadašnja je uprava tako dobro provela, da su Obćinsko Vijeće jednoglasno, pa Zemaljski Oobor odobrili njezino nastojanje. Neka znade da njedna obćina u Dalmaciji nije znala da tako koristno i uredi svoje financijalno stanje kao Šibenska. Eto, za to su

lupeži i D.r Krstelj i D.r Dulibić. Eto, za to ih svak cieni osim poštenih ljudi oko „kremenjačkog Glasu“.

Za svako svoje djelovanje našu su ljudi tu da vedra čela odgovaraju. Kada da malo započnu radnje, gradjanstvo će biti vjedok u što se npravac ulaze. Do tada ni predlažemo ovo:

Neka „Kremenjača Stranka“ izabere odbor izmedju svojih pristasa. Neka taj odbor — načelnik će mu biti na raspoloženje, samo ako im je po vojji — pregleda blagajnu i svaki spis na obćini, pak naka izraža svoj sud o današnjem i o bivšim upravama.

Preporučujemo tomu kremenjačkom odboru da pregleda takodjer i djelovanje njegovih ljudi, kad su upravljali „Gospodarskom Zadrugom“.

Tko bude kriv, naka ga se preda državnom odvjetniku.

Do te iztrage neka „kremenjaci“, traže radije lupeža gdje drugdje, a ne kod nas.

Do vidova.

Viesti.

Uprkos rovertanju nezadovoljnika i njihovoj bezsravnnoj agitaciji, u gradu i okolici vlada podpna mir. Na njih se nitko ozbiljno ne osvjeće, svak ih pušta nek se vrpolje, koliko im drago.

U Šibeniku svi su naši na okupu, drže se živo i junački, i jedva čekaju dan izbora. U okolici sve se sjatilo oko imena našeg kandidata D.ra Dulibića. Rogoznica i Primošten, to su dvie tvrde tvrde, tamo kremenjak ne smije ni da zaviri.

Mandalina i Krapanj ko jedna duša. U Zatonu i Raslinu sve pripravno i složno da izide na izbornu porpište.

Na Kujevratima i okolo njih pala su kremenjacima krnje, ne mare više tamo u izlete. Druge obćine u izbornom kotaru sporazumne. Sve se uhvatile za jedan štap, sa Šibenikom, sve će glasovati za D.r Dulibića.

Kremenjaci to vide, pa gube smionost i srčanost, ali se još pokreću, još se trzaju, kao ribe, kad se izvuku na kraj. Smiri im je bliži!

Zaludu im „Kremenjački Glas“, zaludu im ućkanje i psovanje, zaludu skupštine i sastanci, zaludu im oglasni i pozivi po ngulima grada.

U narednom broju osvrnuti ćemo se na javnosti stvari iznesene kroz potonje vrijeme u glavnosti glede pitanja „Sufida“. Naše razlaganje bit će stvarno, činjenice će dokazati, da je sve ono što se u tim pogledu do sad pisalo, bila samo prosta prašina uzvišana da se neupućenim zaspu očii. Kremenjaci, koji su i ovo pitanje zenu li huncuti, t. j. po svoju prikazati i izvrnuti, ostat će najzad podpuno razkrinkani.

„Šibenska Glazba“ svirat će sutra na Malom trgu. Program: 1. Korčulica (Komzak), 2. Ouvertura k operi „Ciganka“ (Bafte), 3. Koncertna fantazija za Euphonium (König), 4. Potpourri po motivim slavjanskih napjeva (Sebek), 5. Korčulica (Novosad). Početak koncerta u 11 po sati pr. podae.

U „Hrvatskog Sokola“. Na mali Uskrs vriedni diletant našeg „Sokola“ opet su se iztakli. Dali su vrlo šaljivu Kozubovu-u „Ljubomornu ženu“ u dva čina. Irgalo se vrlo dobro. Gđjica Lušić bila je i te večeri predmetom obće simpatije i odobravanja. Ona je neoporno vrlo darovita i pokazuje da svoje uloge svačta svestrano. Uz nju su i svi drugi bili na svom mjestu, najskoli naš omiljeni Finček, pa g. Vendler, g. Medić i R. Delfin. Gđjica Grabišić izvrstna kao uvijek.

Dvorani je bila u ravo prekrcata, tako da je moralo dosta uestnika stati u pokrajnim sobama. Preko ciele predstave, pa preko lutrije i plesa bilo je sve animirano. Bilo je uprav očito da se uz naše „Sokol“ prikuplja samo od sebe sve što je bolje i zdravije u mjestu, kad god se u pratilnom taboru uzvrpolje sove i sišmiši. Večeras je u „Sokolu“ prijava izvršujućih članova savzana od sokolskog vodje V. Kulića. Na ovaj poziv pristupiti će bez sumnje sviokilci, tim više što će se povesti rieč o važnim stvarima.

Odbor „Uhožkog Doma“ u Šibeniku ima danas sjednicu, gdje će se pretrastati i odućiti o daljnjoj akciji za što skorije uzostavljenje „Pučke Kulinje“. Odaziv gradjanstva u doprinasanju mihodara i njezinih priloga već sada zajamčuje uspjeh ovoj plemenitoj misli. O dalnjem nastojanju u ovom pitanju izviesćivat ćemo redovito.

Za ustanovljanje privatne realne gimnazije u Šibeniku radi se uporno u ovo zadnje vrijeme. Svojski se je za to zauzeo g. načelnik D.r Krstelj, koji će u pomoć odbora u tu svrhu sastavljati, bez sumnje uspjeli, da takova kola bude što priu Šibeniku otvorena. Tim će biti udovoljeno jed-

njoj od najvećih gradskih potreba, koja se odavno čuži, ali za koju se do sad nije moglo ništa stvarna izpostoveti. Želim i ovom nastojanju najljepši uspjeh!

Zapisnik *)

kremenjačke skupštine držane na Pojani dneva 21. travnja 1907 za izbor jednog zastupnika na obćinsko Vijeće.

Pristupili su:

1. Vezir Don Marko, prvi glavni govornik.
2. Hladica Mijo, izvjesitelj o upravi Šibenske obćine.
3. Marinković Niko, izvjesitelj o trgovanju sa obćinom
4. Rora Paško, izvjesitelj obćinske klancionice.
5. Hladica Majo, izvjesitelj o djelovanju bivše Kotarske gospodarske Zadrue.
6. Bala Dava, izvjesitelj protiv kanasništva.
7. Buzovski, Magdić i Rozani i drugi kremenjaci.

Zapisnik: Vindrić Lovrić činovnik, Adolf Makale trgovac.

Don Marko zauzimlje mjesto govornika i počinje: „Predraga braćo kremenjaci! (Glasovi kremenjaci!) i kremenjaci!“

Don Marko: Molim Vas nemojte me prekidati, ja nisam mislio zaboraviti na Vas, moje milie kremenjaci. (Kremenjaci: Živio naš Don Marko, naše sunce Zarko!)

Dakle, postih i slušajte dragi kremenjaci i Kremenjaci!

Drugi 15 dana, na poziv dr. Vice ljadičice i njegove braće, sastali smo se nas nekolicina u našem „Kolu“ i odućili smo, da isti dohtar Vice bude naš zastupnik u Beču. Tada smo takodjer odućili, da se danas sastanemo evo ovdje na našoj Pojani. Što namismo to i učinimo i evo nas radosno ovdje.

Na moju radost mene odredbe, da pri progovoru i da iz kruga ovih kremenjaci i kremenjaka svenu svietu dokazem tko je i što je naš D.r Vice.

Ali prije svega, reci ču nešto i o sebi. To moram jer oni huncuti oko „Hrvatske Rieči“, gado su me osunijučili prekolati za obćinski izbor. Molim Vas, oni se usudili reci o meni, da sam ja bio na sudu ali ja sam bio pravedan. Eto to sam Vas lito reći premda vi svi znate tko je Vezir Don Marko (glasovi: naše sunce Zarko!)

Don Marko nastavlja: Pošto sam eto dokazao, da sam ja baš ja i pošto sam ovakovi ljudi kao što sam ja, mogu govoriti o vriednima našeg budućeg kremenjačkog zastupnika D.r Vice ljadičice, reci ču vam sada što što je on.

(Nastavit će se)

*) Ovaj zapisnik nam je dostoj jedan kremenjaka, a mi ga u vriedneno neka se usudili znade što će se na njegovoj skupštini govoriti.

Priobćeno *)

Al 3. broju „Glasu Šibenskog Kremenjaka“ od 6. travnja t. g. ima notica, gdje se veli: „da ja trčim po gradu, govoreći da je njihova kremenjačka“ stranka po meni poručivala D.ru Krstelju neka se primi načelnistva.“

Buduć siguran, da je i glede ovoga pisac tih redaka bio nasazareo od svojih doušnika, razjasnit ću stvar.

Dne 2. ili 3. t. mj. sastao sam se slučajno sa gosp. Ad. Makale i dođosmo do govora i o pisanju „Glasu Šibenskog Kremenjaka“. Sadržaj br. 2. tog lista nisam odobravao, kao nihi gosp. Makale, a budući da mi je jedna odlična osoba bila rekla, da su ljadičići jednako bili poručili D.r Krstelju, da se primi načelnistva, kazao sam g. Makali, kako je i s tog pogleda pisanje kremenjaka nizko i nedostojno. Znajuć svieć, kako sam više puta u „Kolu“ čuo svakakih rieči proti Stojtju, dok je načelnikom bio; znajuć, da se tu govorilo, kako je Stojtj isamo za „slipić“, i da bi se Šibenik imao sudiiti što mu je on načelnik, te kako bi mnogo rameenje i dostojnije bilo, da su D.r Krstelj učinili mjesto njega za načelnika; znajuć k tome, da je jedina od prvih osoba u kremenjačkom taboru, kad je pošla prije izbora novog načelnika u Trst, bila zamolila Š. Šupuka i Kapetanovića da joj brojavu u Trst, bude li D.r Krstelj izabran za načelnika, jer da će tog dana u Trstu barem sladak ručati; — znajuć sve to i uzveći sve to u obzir morao sam držati za vjerojatni stvar, da je od strane kremenjaka pošla poruka D.r Krstelju, da se srekato primi načelnistva, pa sam baš za to i pred g. Makalom osudio kremenjačko pisanje, koje odaje samo huncinjstvo i okorjelo nezadovoljstvo.

Gosp. Makale dakle znao je u izopačenoj versiji preneti ono, što sam ja s njim govorio, ali nije znao u kremenjačkom listu zabilježiti sve ono, što je on o kremenjacima sa inom govorio. Vidi se, da je puno mied, i da je kao spaga, uplo sva svojsva družine, u koju je zapao.

Kremenjačke perjanice, držite se čvrsto vaših doušnika, vjerujte im sve, što vam kažu i bit će sigurni, da će broj vaših pristasa i prijatelja porasti i da će slaviti pobjedu! U toj obmani da vas Bog pozivi!

Hinko Bufat.

*) Za članku pod ovim naslovom uredništvo ne prima nikakve odgovornosti.